

UIT DE PRACTYK

DE INLAY-DUMMY

De lezer vergeve het gebruik van bovenstaanden uitheemschen titel, maar een Nederlandsch aequivalent zou den vorm van een omschrijving moeten aannemen, welke helaas niet is samen te drukken tot een zelfstandig naamwoord, dat met eenigen goeden wil in de tandheelkundige terminologie kan worden opgenomen.

Dus: de inlay-dummy, bedoeld als vaste bevestiging van een kunststand door middel van een gegoten vulling, geplaatst in een der aan het hiaat grenzende elementen.

Het zal menigeen als een overbodige bijdrage voorkomen om een beschouwing te wijden aan deze constructie, die in de betreffende literatuur voldoende vermelding heeft gevonden om als mogelijkheid eener vaste vervanging den practicus althans bekend te zijn. Wanneer ik echter in het volle bewustzijn van dit feit nogmaals de aandacht wil vestigen op deze combinatie, dan gaat het mij als ieder ander, die naar de pen grijpt omdat hij meent dat men iets niet of niet voldoende weet.

De eerste steen voor deze overtuiging werd een achttal jaren geleden gelegd, toen een mij nog onbekende patient verzocht een nieuwe prothese te maken ter vervanging van een I₂ s, aangezien het plaatje dat hij droeg hem — naar hij zeide — hinderlijk begon te worden. Groot was mijn verbazing, toen hij ter toelichting van zijn ervaringen nog zes exemplaren voor den dag haalde, welke hij in den loop der jaren achtereenvolgens had laten maken en waarbij twee gouden verhemelte-platen!

Zoomin als Mussolini tijdens den Abessijnschen veldtocht wenschte te worden aangezien voor een verzamelaar van woestijnen omdat het Italiaansche koloniale bezit nogal zanderig was, evenmin mocht deze patient ervan verdacht worden zijn collectie losse prothesen te willen uitbreiden op grond van een of andere psychische afwijking. De verklaring was eenvoudig een groeiende afkeer van wat hij noemde „die losse machine” en waaraan hij meende te

kunnen ontkomen door op hoop van zegen telkens maar weer een nieuwe te laten vervaardigen.

Wat echter het meest moest treffen in dit ongewone geval, was wel dat geen der practici, die hij voor dat doel had opgezocht, op het denkbeeld was gekomen om dezen patiënt, die (dat zal toch wel duidelijk zijn) niet door Maatschappelijk Hulpbetoon werd gefinancierd, op een meer elegante wijze van een camouflage voor zijn cosmetisch defect te voorzien. Den bedrijver van deze verminking sla ik natuurlijk in dezen gedachtengang stilzwijgend over. Om kort te zijn het bleek mogelijk om na verwijdering van een gouden kap (met fistel) van den buurhoektand dit element te gebruiken als drager van een inlay-met-stift (en zonder fistel) met een daaraan bevestigde Steele's facing, zoodat de patiënt tot zijn groote opluchting de prothese-verzameling als oud-roest kon behandelen.

In deze oplossing steekt geen enkel motief tot zelfverheffing, want zij lag binnen het technisch bereik van iederen doorsneeprakticus. Het feit echter, dat geen mijner voorgangers er toe was overgegaan en ook daarna een soortgelijke vaste vervanging mij tot heden nimmer onder oogen is gekomen, rechtvaardigt om voor deze toepassing nog eens de aandacht te vragen.

Natuurlijk zal men mij tegemoet voeren, dat de gouden kap met aangesoldeerde dummy voor die gevallen reeds lang toepassing vindt. Inderdaad, maar cosmetisch doet zich dan de paradoxale toestand voor, dat men om het verlies van een element te maskeeren een andere kies van zijn natuurlijk aspect gaat berooven door er een gouden kap (van veelal plomp model en buiten de „rooilijn” van het gebit uitpuilend) over heen te zetten. Zelfs heb ik tweemaal een constructie ontmoet van een vervanging van een lateralen snijtand, die door middel van een staaf gedragen werd door een kap op een tweeden voorkies. Waarmee alleen maar gezegd wil zijn hoe „ver” de vindingrijkheid wel kan gaan, al is het gezonde verstand (om het maar niet verder uit te pluizen) er kennelijk bij zoek geraakt. Doch ter zake.

Het behoeft geen betoog, dat wanneer een dummy stevig bevestigd kan worden aan den buurtand zonder dat zulks op hinderlijke wijze zichtbaar wordt, aan alle cosmetische voorwaarden is voldaan en tevens de patient het gevoel heeft, dat het defect niet alleen is gecamoufleerd doch ook anderszins volwaardig opgevuld.

Wanneer ik mij bepaal tot de inlay als bevestigings-medium dan ben ik mij ten volle bewust dat ook de driekwartskroon deze rol in gelijke mate kan vervullen. Het is echter mijn ervaring, dat

in de meeste gevallen met een inlay ruimschoots kan worden volstaan om een duurzaam resultaat te bereiken. Het voordeel is dat de caviteit-preparatie veel minder bedrevenheid en tijd vordert dan de vervaardiging van een driekwartskroon, al is het nu ook weer niet een werkje dat men accuraat kan doen wanneer er nog een paar patienten op behandeling zitten te wachten. Maar dat is een zaak van practijk-regie. Juist de verbinding met een inlay maakt dat de gemiddelde practicus de techniek dezer vaste vervanging zonder speciale voorbereiding kan beheerschen.

Het indicatiegebied voor de inlay-dummy, althans in de bovenkaak, omvat de praemolaren en de fronttanden, als dragend element kunnen de laterale snijtanden *niet* in aanmerking komen, terwijl voor de vervanging van den tweeden voorkies de eerste molaar bij uitstek geïndiceerd is. Alleen in dit laatste geval is het mogelijk om voor de dummy ook het kauwvlak te reproduceeren, voor alle andere vervangingen der praemolaren zal men verstandig doen zich tot een facing met versterkte rugplaat te beperken. Een extensie ter opvang van den kauwdruk of tot het compenseren van de torsie kan in verschillende omstandigheden achterwege blijven, wat het retentie-gevaar van spijsresten aan het steunpunt elimineert.

Met de inlay staat of valt de duurzaamheid der constructie en daarom is zoowel de vorm als de zorgvuldigheid der uitvoering van het grootste belang.

Bij pulpa-behandelde elementen geeft de stiftverankering het vereischte houvast, is de pulpa nog intact, dan zal men bij den centralen snijtand en den hoektand hebben te overwegen of men zonder verankering in het wortelkanaal kan uitkomen. Zonder deze mogelijkheid komt als bevestiging uitsluitend de zadel-inlay, dus de m-o-d-caviteit (om een studieterm te gebruiken) in aanmerking. Bij de fronttanden zal het verbindingsstuk tusschen de proximale gedeelten van de vulling in den regel niet „occlusaal” doch op het palatinale vlak van den tand aangebracht worden. De inlay kan in deze gevallen als een vereenvoudigde driekwartkroon worden opgevat. Bij praemolaren wordt, gelijk gezegd, de zuivere zadelinlay toegepast. De techniek der caviteit-preparatie blijve hier verder buiten beschouwing, daar deze als genoegzaam bekend verondersteld mag worden. Alleen enkele opmerkingen te dezer plaatse.

Als instrumentarium voor de preparatie komen feitelijk in hoofdzaak in aanmerking diamantsteentjes wegens hun snelle en praktisch pijn-vrije werking. De schijfpreparatie geeft onvoldoende houvast en is voor dit doel onbruikbaar. De „doos”vorm is de aan-

gewezen preparatie, waarbij de divergentie der corresponderende wanden (noodig voor het gemakkelijk verwijderen van den afdruk) tot een minimum beperkt blijve. Voorts streve men naar hoekige (dus geen ronde) overgangen in het inwendige der caviteit. De uitwendige vorm wordt bepaald volgens de regels der „extension for prevention” en de occluso-cervicale afmeting zooveel mogelijk gelijk genomen aan de bucco-palatinale, al hoede men zich voor overdrijving der afmetingen. Daar de retentie voor een groot deel afhankelijk is van den zuiveren pasvorm van de gegoten vulling, verdient de directe afdrukmethode verre de voorkeur, omdat daarbij het verlies van details het geringste is.

Is de inlay gereed, dan neemt men met de vulling in situ een afdruk van het voor de verdere procedure onmisbare gedeelte van de tandrij. In gunstige gevallen (met weinig „ondersnijding”) verkrijgt men met een partieelen afdruk met elastische afdrukmasa een alleszins betrouwbaar model; de vulling wordt natuurlijk voor het uitgieten ¹⁾ op haar plaats bevestigd in den afdruk. Als regel kan men zonder eerst nog te passen de rugplaat van de Steele's facing met de inlay inbedden en soldeeren. B.

¹⁾ Met steencement of met gewone gips, nadat men de omgeving van de inlay met gewone cement heeft opgevuld.